

РЕШЕНИЕ

№ 6212

гр. София, 23.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 47 състав, в публично заседание на 19.09.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Катя Аспарухова

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **2082** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ вр. с чл.84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/.

Образувано е по жалба на И. В. П., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на Р. федерация, срещу РЕШЕНИЕ № 3420 от 20.02.2023г. на заместник-председателя на ДАБ при МС, с което по чл. 75, ал. 1, т.2, вр. чл. 8 и чл. 75, ал. 1, т. 4 от ЗУБ, вр. с чл. 9 от ЗУБ, е отказано да му бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут.

По изложените в жалбата твърдения за незаконосъобразност на решението в цялост– се моли същата да бъде уважена. На първо място се твърди, че административният орган не е съобразил факта, че съществува заплаха за живота и сигурността на жалбоподателя във връзка с отказа му да участва във войната с У.. Посочва, че е налице общодостъпна информация, от която да се установи, че се налагат репресивни мерки срещу лицата, които са отказали да участват във войната. Жалбоподателят сочи, че административният орган неправилно е анализирал бежанската история. Навежда се довода, че не е направен достатъчно задълбочен анализ на актуалната обстановка в държавата му на произход. С оглед изложеното се моли за отмяна на решението, а преписката да се върне за ново разглеждане с указания по тълкуването и прилагането на закона.

В съдебно заседание жалбоподателят се явява лично и поддържа жалбата си, както и се представлява от адв. В.. Процесуалният представител поддържа становище, че оспореното решение е неправилно и незаконосъобразно. Твърди, че при завръщане на

жалбоподателя в страната си по произход би бил обект на посегателства, тъй като е специализиран в радиоелектронна борба, то ще бъде мобилизиран. Представя писмена защита, в която акцентира, че административния орган е приел без мотиви липсата на достатъчно обоснован страх от преследване, като не е отчел нежеланието на жалбоподателя да участва във войната в У. и напускането на Руската федерация веднага след получаването на призовка за мобилизация. Позовава се на справка вх. № ЦУ – 1303/31.08.2023 г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ, в която подробно е описано какво се случва с лицата, които отказват военна служба и съответно която справка ответникът не е съобразил. Подчертава се, че военната специалност на жалбоподателя „радиоелектронна борба с космически средства“ и необходимостта за руската ярмия, предвид широкото използване на сродове, го поставя в опасност.

Жалбоподателят (лично), посочва че връщането му в страната по произход ще е в разрез с хуманитарните му убеждения, защото не желае да убива хора.

Ответната страна чрез процесуалния си представител юрк. Г. оспорва жалбата и моли като неоснователна да се отхвърли. Поддържа, че правилно и законосъобразно е възприето в решението на зам.председателя на ДАБ МС, че не са налице предпоставки по чл.8 ЗУБ и чл.9 от ЗУБ, поради което се моли да се отхвърли жалбата. Представя писмена защита. Позовава се на справка с вх. № ЦУ-1415/19.09.2023 г. относно актуална обстановка в Р. федерация изготвена от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС, от която се установява, че от самото начало на инвазията в У. руските власти отхвърлят твърденията, че планират въвеждане на военно положение след нахлуването в съседната страна или че ще спират мъже в годна за изпълнение на военна служба възраст да напускат Русия. Счита, че за руския гражданин няма опасност да бъде мобилизиран при връщане в Р. федерация, поради което жалбата като неоснователна следва да се отхвърли.

Представителят на СГП изразява становище за основателност на жалбата, а решението на ДАБ е неправилно и незаконосъобразно, с оглед на международната ситуация. Счита, че при връщането на бежанеца може да настъпи реална опасност за неговото здраве, живот и права.

Административен съд – София град, I отделение, 47 състав, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбата е в срок, от надлежна страна, поради което следва да се разгледат доводите по същество.

Във връзка с гореизложеното съставът на първо място приема следното:

Производството за закрила е започнало по молба вх.№01-ОК-332 от 25.05.22г. /л.87 от делото/ на И. В. П. от мъжки пол, [дата на раждане] в обл. Т., [населено място], Р. федерация, гражданин на Р. федерация, руснак по народност, вероизповедание: православен християнин, семейно положение-неженен, с лични данни установени въз основа на представен национален паспорт, издаден от Р. федерация. Посочената молба не е последваща по смисъла на пар.1, т. 6 от ДР на ЗУБ.

В производството на основание чл. 63а и сл. от ЗУБ е проведено интервю с кандидата за закрила при спазване на разписаните в посочените разпоредби правила – предварително уведомяване на кандидата на разбираем за него език, което е видно от положения подпис на стр.4 от протокол с рег. № УП-2124/23.08.2022г. /л.53 от делото/. Интервюто е проведено в присъствието на преводач. Видно от протокола за

проведено интервю, И. В. П. твърди, че е напуснал легално страната си на произход в посока Република България на 04.03.2022 г., като преди това е живял за период от една година в С. Американски щати, където е работел с баща си 2013-2014г. и в Германия от 2015-2016г, където е учил. Жалбоподателят е заявил пред административния орган, че изпитва притеснения за своята сигурност. Обяснява, че през 2016 - 2017 г. е отбил редовната задължителна военна служба в [населено място], сухопътни войски със звание редник. Споделя, че е служил в Свързочни войски - Радиосмущения и радиоелектронна борба с космически средства от сантиметровия диапазон, като за тези обстоятелства е представил своята военна книжка и служебна характеристика от 20.05.2017 г. (л.38). Молителят твърди, че на 28.02.2022 г. е получил призовка, с която е бил задължен да се яви във военно окръжие, за да бъде последващо призован и включен във военните действия. Кандидатът за закрила бързо организира напускането си на страната, тъй като не е желал да участва в сражения. Не е представил документ, от който да се удостоверят тези твърдения. Във военната му книжка последното вписване е от 17.06.2017 г., когато е бил регистриран на военен отчет.

И. В. П. е посочил пред административния орган, видно от протокол за проведено интервю на л.(53), че не е получавал други заплахи и не е имал проблеми във връзка с принадлежност към някоя от категориите по чл. 8, ал. 1 ЗУБ - раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Също така е споделил, че не е членувал в политическа партия или организация. Твърди, че не е арестуван или осъждан в държавата си на произход, не е съден или осъждан.

Със Становище рег. № УП21242/28.09.2022г. на младши експерт в „ПМЗ О. купел“ РПЦ – С. (л.37) е предложено на заместник-председателя на ДАБ при МС да откаже предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут на И. В. П..

В хода на административното производство е приета справка вх. № МД-796 от 02.12.2022г. /л.13 и сл./ относно актуалната политическа и икономическа обстановка в Руската федерация, съдържаща данни дали е задължителна военната служба в Русия, подлежат ли на наказание тези, които отказват военна служба и ако подлежат – какви са наказанията, ще бъдат ли търсени за военна служба, лица, които се завръщат от чужбина, каква армия участва във военните действия в У.-професионални или наборници, обявено ли е военно положение и/или обща мобилизация на територията на Руската федерация и какво е отношението на официалните власти към руските граждани, пребиваващи в У., които се завръщат на територията на Русия след 24 февруари 2022 г.

При така изложената фактическа обстановка ответникът е формирал извод, на първо място, че не са налице предпоставки за предоставяне на статут на бежанец по ЗУБ, тъй като молителят не е направил релевантни твърдения за осъществено спрямо него преследване по причини: раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група- не е налице „основателно опасение от преследване“. Приел е, че молбата за предоставяне на международна закрила е мотивирана с обявената мобилизация в страната, като не е заявил да е бил персонално заплашван, а заявените опасения от него попадат в категорията на предполагаеми бъдещи проблеми и са негови лични и необективни опасения, като същевременно не сочи други релевантни причини, обосноваващи опасенията му за преследване. В оспореното решение е също е прието, че кандидатът за международна закрила не е

бил изложен и за него не съществува бъдещ риск от посегателства по чл.9, ал.1, т.1 и т.2 ЗУБ. Въз основа на справка относно обстановката в Руската федерация не можело да се направи извод, че в страната на произход на бежанеца има безогледно насилие, което да достига толкова високо ниво, че да съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че със самото му присъствие на територията на съответната страна или евентуално на съответния район лицето се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. Подчертано е, че молителят не е бил принуден да напусне Руската федерация, което показва, че официалните власти в страната нямат отношение спрямо него.

С тези мотиви решаващият орган е стигнал до извода, че не са налице предпоставките освен по чл.8 от ЗУБ, така и по чл. 9, ал. 1-3 ЗУБ за предоставяне на кандидата на хуманитарен статут. Поради изложеното по молбата на И. В. П. е отказано предоставяне на международна закрила.

В СЪДЕБНОТО ответникът е представил справка от 31.08.2023 г. за общото положение в Р. Федерация, характер и особености на военната служба в Русия, подлежат ли на наказание лицата, които отказват военна служба, каква руска армия участва във военните действия в У. – професионални войници или наборници, обявено ли е военно положение и/или обща мобилизация на територията на Руската Федерация и каква е пределната възраст за мобилизация.

От страна на жалбоподателя са представени доклад за положението в Руската федерация от месец май 2022г., както и призовка за явяване на военна служба, в превод.

С оглед всичко изложено СЪДЪТ намира следното:

Видно от заповед № 03-15 от 03.05.2022г. /л.11/ на основание чл. 52 ЗУБ Председателят на ДАБ е упълномощил ответника Д. К. в качеството му на заместник-председател на ДАБ с правомощията по чл. 48, ал. 1, т. 1 от ЗУБ – да предоставя, отказва, отнема и прекратява международна закрила в Република България; отнема временна закрила в случаите по чл. 17, ал. 5 от ЗУБ; с изключение на правомощието са отнема закрила. С оглед изложеното се прави изводът, че ответникът е надлежен орган и е постановил валиден административен акт.

В административното производство са спазени регламентираните правила в чл. 58 и следващите от ЗУБ – приета е молба за международна закрила от И. В. П., същият е уведомен на разбираем за него език относно процедурата, която следва, видно от положен подпис на (л. 76) върху писмено копие на Указанията, в проведеното интервю са участвали преводач от руски език, дадена е възможност на кандидата да изложи историята си, зададени са му уточняващи въпроси- видно от протокол на л.53 от делото.

При постановяването му обаче са допуснати нарушения на материалния закон.

В разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ са установени предпоставките, при кумулативното наличие, на които на чужденец се предоставя статут на бежанец в Република България. Молителят трябва да се намира извън държавата си по произход, да не може или да не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея по причини, че от една страна изпитва основателно опасение от преследване, а от друга страна - това преследване да е поради някое от алтернативно изброените: неговата раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Съгласно чл. 8, ал. 4 от ЗУБ "преследването" представлява нарушаване на основните права на човека или

съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, а в чл. 8, ал. 5 от ЗУБ са изброени следните видове действия на преследване: 1. физическо или психическо насилие, включително сексуално насилие; 2. правни, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни сами по себе си или се прилагат по дискриминационен начин; 3. наказателно преследване или наказания, които са непропорционални или дискриминационни; 4. отказ на съдебна защита, който се изразява в непропорционално или дискриминационно наказание; 5. наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба в случай на военни действия, когато военната служба би предполагала извършването на престъпление или на деяние по чл. 12, ал. 1, т. 1 - 3; 6. действия, насочени срещу лицата по причина на техния пол или срещу деца, наличието и основателността на опасенията следва да бъдат преценени въз основа на информацията, предоставена от чужденеца в хода на образуваното административно производство, като се вземат предвид всички доказателства, в случай, че той разполага с такива и като се отчете какво е естеството на преследването и неговия интензитет, дали последното води до нарушаване на основни права на човека.

Анализът на фактите, изложени от И. В. П. в хода на проведеното с него интервю, както и на събраните доказателства в хода на административното и на настоящото съдебно производство, сочи на извода, че по отношение на него има преследване по смисъла на чл. 8, ал. 4 от ЗУБ, изразило се в действия измежду посочените в ал. 5 на същата норма, поради което са налице субективният и обективният елемент на предвиденото в цитираната разпоредба понятие "основателни опасения от преследване". В настоящия случай, видно от протокола от проведеното с оспорващия интервю по реда на чл. 63а от ЗУБ, същият е заявил, че напуснал Русия, защото на 28.02.2022 г. е получил призовка, съгласно която е бил задължен да се яви във военното окръжие, за да бъде последващо призован и включен във военните действия. И. В. П. категорично заявява, че не желае да участва в специализираната военна операция на Русия в У.. От представената от ответника справка за актуалното положение в Русия от 31.08.2023г. се установява, че след обявената частична мобилизация Руската дума приема законодателни мерки, свързани със завишена отговорност от престъпления против военната служба. В тази връзка се увеличават сроковете на наказание "лишаване от свобода". Установява се още, че на 24.09.2022г. руският Президент е подписал пакет от поправки относно военната служба, като промените засягат или въвеждат наказателна отговорност за редица деяния. Според новите промени всички мобилизирани се приравняват към тези, които служат по договор. Следва, че всички хора от списъка на мобилизираните, за които вече има призовки са обект на закона. От същата справка става ясно, че на 11.04.2023 г. Държавната дума е приела законопроект за създаване на цифров единен регистър на гражданите на Русия, годни за военна служба. Руските военни служби ще използват регистъра за издаване на призовки за военна служба. Призованите лица не могат да напускат Русия и трябва да се явят в рамките на 20 дни след повикването им, като са предвидени забрани за лицата в рамките на 20-дневната отсрочка - шофиране, покупка или продажба на недвижими имоти и теглене на заеми. Освен това е посочено, че гражданин, който подлежи на военна служба и не е получил призовка, е длъжен да се яви лично във военната служба в рамките на две седмици от началото на следващия наборен сезон. В конкретния случай молителят е получил призовка (л. 182), което

обстоятелство е самостоятелно основание да обоснове наличие на предпоставки по чл. 8 ЗУБ. От изложената бежанска история на жалбоподателя, обективирана в Протокол рег. № УП 21242/23.08.2022г., не се установява срещу него да е било осъществено преследване по смисъла на чл. 8, ал. 4 и, ал. 5 от ЗУБ до момента на напускането му на Руската федерация, но СЪДЪТ намира, че съществува реален риск от бъдещо такова.

Съгласно представената справка от ДАБ от 31.08.2023г. в Русия допустимите резервисти включват войници под 42 години, младши офицери под 47 години, полковници под 57 години и други старши офицери под 52 год. Действащият закон ограничава мобилизацията на резерва до войници и моряци под 45 г. и офицери под 55 г. Мъжете преминали в резерва преди по – малко от две години, бащите на три или повече деца, както и тези с криминално досие също са освободени от мобилизация по настоящите закони. На 18.07.23г., руската Държавна дума (долна камара на парламента) е вдигнала с пет години горната граница на възрастта, до която мъжете могат да бъдат мобилизирани да служат в армията, включително до 70 – годишна възраст за офицерите с най – висок ранг. Съдът счита, че за жалбоподателя не налице основанията за освобождаване от мобилизация, същият е на 26 години, неженен, няма деца, отбил е редовната задължителна военна служба, а и видно и от приложената по делото призовка е щял да бъде мобилизиран. Този извод се обосновава от изложеното малко по-надолу в същата справка, а именно, че на 28.05.2022 г. руският президент е подписал закон, премахващ горната възрастова граница за служба в руската армия, което означава, че и лица над 27 години, в т.ч. и навършили 40-годишна възраст, също могат да служат. В справката изрично е посочено, че това решение е във връзка с нарастващите жертви при инвазията на Русия в У.. Съгласно т. 170 от Наръчника съществуват случаи, при които необходимостта от изпълнение на военната служба, е единствената причина да се иска статут на бежанец, т.е. когато лицето докаже, че изпълнението на военната служба за него би означавало участие във военни действия, противоречащи на неговите действителни политически, религиозни или морални убеждения или на валидни съображения на съвестта. Съдът счита, че в настоящия случай жалбоподателят е положил всички усилия да докаже, че военните действия, в които има възможност да участва, противоречат на неговите действителни религиозни и морални убеждения. В проведеното с жалбоподателя интервю той многократно посочва, че не желае да участва във

военни действия, да убива хора или да умре на фронта. Посочва, че е **служил в Свързочни войски** – Радиосмущения и радиоелектронна борба с космически средства от сантиметровия диапазон, като е представил служебна характеристика и военна книжка.

Съгласно т. 171 от Наръчника не всяко убеждение, обаче, колкото и истинско да е то, представлява достатъчно основателна причина за искане на статут на бежанец след дезертиране или бягство от военна служба. Не е достатъчно лицето да не е съгласно с правителството по отношение на политическата мотивировка за конкретно военно действие. Там, обаче, където дадено военно действие, с което лицето не желае да има нищо общо, е осъдено от международната общност като противоречащо на основните правила за човешко поведение, наказанието за дезертиране или бягство от военна служба, в светлината на всички други изисквания на определението, може да се счита за преследване. Водената от Русия война срещу У. е осъдена от международната общност, като противоречаща на основните правила за човешко поведение, поради множеството свидетелства за военни престъпления. Налице са множество данни от международни източници, свидетелстващи в тази насока. В случая от събраните по делото доказателства се установява от една страна, че жалбоподателят основателно се страхува от преследване в държавата си по произход, а от друга страна се установява, че това преследване е по причина неговата националност - гражданин на Руската федерация, и принадлежност към определена социална група - лице от мъжки пол, което може да бъде мобилизирано и съответно включено във военните действия. Настоящият съдебен състав счита, че административният орган неправилно е преценил, че при проведеното с жалбоподателя интервю от негова страна не са изложени обстоятелства, сочещи наличие на някое от обстоятелствата, предвидени в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ във връзка с чл. 8, ал. 4 и, ал. 5 от ЗУБ. Анализът на заявените обстоятелства сочи, че твърденията на кандидата попадат в предметния обхват на закрила по ЗУБ. Изтъкнатата причина да напусне Русия може да бъде квалифицирана като преследване на жалбоподателя по смисъла на чл. 8, ал. 5 от ЗУБ, или като риск от осъществяване на такова спрямо него. Персонално спрямо заявителя в страната му по произход не е упражнявано насилие и лично не е бил обект на репресии. По самите твърдения на чужденеца, той не е имал

проблеми с официалните власти в Русия, нито с други субекти по чл. 8, ал. 3 от ЗУБ, но както беше посочено в предходния абзац, за него е налице реален риск за бъдещо такова преследване.

Следователно неправилен е извода на административния орган, че от материалите по преписката не се установява срещу И. В. П. да е осъществено визираното от ЗУБ преследване. В този смисъл необосновано е прието с оспореното решение, че не са налице предпоставките на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ за предоставяне на бежански статут на чужденеца. Доколкото обаче посочената справка на която съдът основно базира изодите си във връзка приложението на нормата на чл.8 от ЗУБ, не е била обсъдена от ответника, както и по отношението на евентуално предоставяне на субсидиарна закрила по чл.9 от ЗУБ, то съдът намира, че следва в цялост да се отмени решението, а не само касателно наличието на предпоставките за предоставяне на бежанска закрила.

Относно наличието на предпоставките по чл.9 от ЗУБ, трябва да се съобрази и, че жалбоподателят е напуснал държавата си на произход, поради нежеланието си да бъде мобилизиран и да участва в във военните действия. Връщайки се в страната си, той ще бъде мобилизиран и изпратен да се сражава в У., който извод се подкрепя от представената по делото призовка в превод, от която се установява, че въз основа на указа на президента на Руската федерация за обявяване на мобилизация и решението на призивната комисия по мобилизация, се нарежда от момента на връчване на призовката (или до 03:00 часа на 23 септември 2022 г) , да се яви на адрес – Т. област, [населено място], ул. Л., блок 5, като следва да носи със себе си посочените на гърба на призовката документ. Посочено е, че ако не се яви в срока указан по – горе, ще носи отговорност в съответствие със законодателството на Руската федерация. Освен това в представената справка вх. № ЦУ-1303/31.08.2023г. /л. 184, последен абзац/ за Руската Федерация на Дирекция "Международна дейност" на ДАБ при МС, е посочено, че макар и руският президент да е заявил, че не предвижда втора вълна на мобилизация, е предупредил, че инвазията на Русия може да се превърне в дълъг процес. Във връзка с изложеното съдът намира, че неправилно административният орган е приел, че за И. В. не съществува реален риск от тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ.

С оглед на изложеното жалбата се явява основателна, а

обжалваният административен акт е незаконосъобразен и следва да бъде отменен, като преписката бъде върната на ответника за ново произнасяне съобразно дадените в мотивите на решението указания по тълкуване и прилагане на закона.

На основание чл. 172, ал.2 от АПК, Административен съд, С.-град, I-во отделение, 47 –ми състав

1. РЕШИ:

ОТМЕНЯ жалбата на И. В. П., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на Р. федерация, срещу РЕШЕНИЕ № 3420 от 20.02.2023г., на заместник-председателя на ДАБ при МС, с което по чл. 75, ал. 1, т.2, вр. чл. 8 и чл. 75, ал. 1, т. 4 от ЗУБ, вр. с чл. 9 от ЗУБ, е отказано да му бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут.

ВРЪЩА преписката на Държавна агенция за бежанците към Министерски съвет за ново произнасяне съгласно дадените в мотивите на решението указания по тълкуване и прилагане на закона.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от съобщението до страните, че е изготвено пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: